

İCRA VE İFLAS YASASINDAKİ DEĞİŞİKLİKLER

Av.Gökhan Aydar

Son bir yılı aşkın bir süreden beri, alabildiğine yasa değişikliği yapılıyor. Faydalarının yanı sıra, sistem ve uygulama açısından birçok sorun yarattığında da şüphe yok. Hukukçular olarak da, bu hızlı değişimi özümsemeye çalışıyoruz. Değişen birçok yasanın içinde; işadamlarından memuruna, şirket yetkilisinden muhasebecisine kadar büyük kesimi ilgilendiren en önemlisi kuşkusuz İCRA - İFLAS yasasıdır. Yasanın 104 maddesi değişmiş, 3 geçici madde eklenmiş, bazı maddelerin yürürlük tarihini gösteren 5 nolu geçici madde 40 bent halinde düzenlenmiş ve birçok yeni madde eklenmiştir. Bu değişiklikleri özetle hatırlamak istersek:

· İcra iflasla ilgili Yargıtay Kararlarının, yönetmelik esaslarına göre düzenli olarak yayımlanması benimsenmiş ki, kanaatimce aksamamak koşuluyla çok yerinde bir girişim olarak kabul edilmelidir.

· Menkul malın değeri ilamda yazılı değilse veya değer tartışmalı ise, icra müdürü tarafından yapılacak değer takdiri, eski uygulamadan farklı olarak artık HACZİN YAPILDIĞI TARİHE göre olacaktır.

· Yerinde bir düşünüşle, ÇOCUK TESLİMİ sırasında, icra memurunun yanında UZMAN (Çocuk eğitici, psikolog vs. gibi)bulundurulması sağlanmıştır.

· Yine yerinde bir değişiklikle, ilamların icrası sırasında, ilam hükmü yerine getirildikten sonra, borçlunun bunu ortadan kaldırması halinde mahkemeden ayrıca bir karar almaya gerek kalmadan, icra müdürünün önceki ilamı zorla yerine getireceği sağlanmıştır.

· Ticaretin terki sırasında ticaret sicil, tapu daireleri gibi mal beyanı bildirimini yapılan birçok yere, (Patent Enstitüsü ve Bankalar Birliği)kurum-

ları da eklenmiştir.

· İcra takiplerindeki alacak YABANCI PARA İSE, (Alacağın hangi tarihteki kur üzerinden istendiği) bildirilecektir.

· İcra takibine yapılan itirazlarda borçlu veya vekili BORÇLUYA AİT YURT İÇİNDEKİ ADRESİ bildirmek zorundadır. Adres bildirilmez ve adres de tespit edilemezse,(Takip talebindeki adres) esas alınacaktır.

· İtirazın iptali, itirazın kesin ve geçici kaldırılması hükümlerini düzenleyen 67, 68, 68/a ve 68/b maddelerinde daha somut değişiklikler yapıldı, bazı maddelerin kenar başlıkları değiştirildi.

· Eski uygulamada resmi sicile kayıtlı malların ancak TALİMAT İCRASINA yazılacak yazı ile haczi mümkün iken, yeni değişiklikle, artık icra müdürlüğünce DOĞRUDAN KAYDINA İŞLETİLMEK SURETİYLE yapılması esası getirildi.

· Uygulamada çokça tartışmalara ve duraksamalara neden olan 89.maddede ki (haciz ihbarnameleri) sayısı 2'den 3'e çıkarıldı. Prof. Baki KURU'ya ve değişiklik gerekçesine göre, kimi kişilerin SAYISIZ İHBARNAMELER GÖNDERMEK SURETİYLE, kurumları bunalttığı görüşünden hareketle bu değişiklik yapıldı.

· 148/a şeklinde yeni bir madde eklenerek : Hacizli gayrimenkulun el değiştirmesi halinde, ipotek sözleşmesinin taraflarının veya ipotekli taşınmazı daha sonra satın alanların tapu Sicil Müdürlüğüne (Yurt içinde bir adres bildirme) zorunluluğu getirildi, aksi halde istemin tapu idaresince reddedileceği benimsendi.

· Haczedilen ve satışa arz edilen gayrimenkullardaki (İdare ve işletme) kapsamına EKLENTİLER de dahil edildi.

· (İştirak halinde tasarruf edilen mallar) kenar başlığı altında düzenlenen maddeye eklemeler yapılarak: Anonim Şirketlerde pay senedi veya pay ilmühaberi çıkarılmamışsa, borçlunun şirketteki payının (Prof.Kuru'ya göre /çıplak pay/) İcra Müdürlüğünce şirkete bildirilerek haczedileceği, bu haczin pay defterine işlenmesinin zorunlu olduğu, haczin pay defterine

işlenmemiş olması halinde bile, haczin şirkete tebliği anında geçerli olacağı, bu haczin Ticaret Siciline bildirileceği değişiklikleri getirilmiştir.

· Borcun taksitle ödenmesini düzenleyen madde değişikliğinde, 106 (Satıştaki 1 ve 2 yıllık süreler ve 150/e İpoteklerdeki paraya çevirme müddeti) maddelerdeki SÜRELERİN İŞLEMİYECEĞİ hükmü benimsendi.

· Satışın ilk günü aranan %75 ve masraflarını karşılama keyfiyeti değişiklikle %60 oldu. 2.satıştaki %40 oranı aynen kaldı.

· Bundan böyle, (İhale kesinleşmeden malın teslim olunamayacağı) hususu hüküm altına alındı.

· Satışın pazarlıkla yapılabilmesi için, mahcuz malın değerinin en az 1 milyar lira olması değişikliği getirildi.

· 128/a şeklinde yeni bir madde düzenlenerek, (Kıymet takdirine dair şikayetlerin) 7 gün içinde raporun düzenlendiği icra dairesinin bulunduğu yerdeki Tetkik Merciiine başvurulabileceği, şikayet tarihinden itibaren 7 gün içinde masrafların vezneye yatırılarak yeniden bilirkişi incelemesi yaptırılabilceği, aksi halde şikayetin KESİN olarak reddedileceği esası getirildi.

· Yine gerek uygulamada ve gerek doktrinde tartışmalara yol açan (ihalenin neticesi ve feshi) maddesinde önemli değişiklikler yapılmıştır, şöyle ki :

a) İhalenin feshini isteyenlerin YURT İÇİNDE ADRES GÖSTERMELERİ (Başka adresler gösterilmek suretiyle oyalama taktiği yapılıyordu..),

b) İhale kesinleşinceye kadar, taşınmazın ne şekilde idare edileceğinin icra dairesince kararlaştırılacağı,

c) Görevsiz veya yetkisiz merci veya mahkemeye başvurulması halinde, merci veya mahkemenin en geç 10 gün içinde ve evrak üzerinde KESİN karar vereceği,

d) İhalenin feshinin kabulüne veya reddine dair kararın kesinleşmesine kadar yatırılan paranın bankalarda NEMALANDIRILACAĞI,

e) taşınmazı satın alanların ihale bedelini derhal nakden

veya 10 gün içinde ödeyecekleri hükme bağlanırken, yürürlükten kaldırılan son fıkranın iptali ile, ARTIK BANKA TEMİNAT MEKTUBUNUN bahis konusu olamayacağı hususları esas alındı.

· 142/a şeklinde yeni bir madde eklenerek, (sıra cetveline itiraz veya şikayet) yapılmışsa, alacaklının banka kesin teminat mektubunu yatırması halinde, payına düşen meblağı tahsil edebileceği, ancak teminat mektubunda ödenmesi garanti edilen meblağ yanında faizinin de garanti edilmesi gerektiği hükmü getirildi.

· Bundan böyle, Adalet Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelik esaslarına göre ve Bakanlığın belirleyeceği icra dairesince ÖZEL sicil tutulacağı, sicilin aleni olacağı, borçlunun aciz vesikasına faizleriyle birlikte her zaman ödeyebileceği, aciz vesikasının 20 yılda zamanaşımına uğrayacağı gibi yenilikler getirildi.

· 148/a adı altında yeni bir madde düzenlenerek, İpotek sözleşmesinin taraflarının veya ipotekli taşınmazı daha sonra satın alanların, Tapu sicil Müdürlüğüne, diğer maddelerdeki değişikliklere uygun olarak YURT İÇİNDE ADRES BİLDİRMELERİ, aksi halde taleplerinin reddedileceği, Adres değişikliğinin bildirilmemesi halinde ise, tebliğlerin eski adrese ulaştığı tarih olarak kabul edileceği hususları esas alındı.

· Genellikle bankalar ve finans kurumları tarafından kullanılan ve orta, kısa, uzun cari hesap kredileri içeren ipotekleri düzenleyen madde yeniden düzenlenmiş, kredi kullandıran taraf ile kredi kullanan tarafa yeni yükümlülükler getirmiş, somut verilerle birçok duraksamanın önüne geçilmiştir.

· Mal beyanı ile ilgili olarak, bundan böyle (10 gün içinde mal beyanında bulunmanız, itiraz edilip de REDDEDİLDİĞİ takdirde 3 gün içinde mal beyanında bulunmanız) şeklindeki hükümlerle, 3 günlük ek süre sağlanmış olmaktadır. Ancak bunun basılı kağıda da yansıtılması gerekir.

· Kambiyo senetleriyle ilgili takiplerde (Bono, çek, poliçe) uygulanan maddelerde değişiklikler yapılarak, (Borca itirazlarda), birçok değişiklik yapılmasına karşın, ağır kusuru ve kötü niyeti olmak kaydıyla, kötü niyet tazminatı %20 olmuştur. Takibin muvakkaten durdurulmuş

olmasına rağmen bu isteğin reddi halinde ise, borçlu %40 tazminat ödeyecektir.

· Kambiyo senetlerindeki (İmzaya itiraz) prosedüründe de birçok değişiklik yapılmış, takibin alacaklı tarafından kötü niyetle veya ağır kusuruyla işleme konduğunun tespiti halinde eski metindeki para cezasına ilaveten yeni metinde alacaklıyı %20 tazminata mahkum etme keyfiyeti öngörülmüştür.

· İHTİYATİ HACİZ konusunda önemli değişiklikler yapılarak, öncelikle kapalı olan TEMYİZ YOLU açılmış, ihtiyati haciz şartlarından olan (...kaçarsa...) tabiri daha somut olarak (...kaçar ya da bu maksatla alacaklının haklarını ihlal eden hileli işlemlerde bulunursa...) şekline dönüştürülmüştür. Yine bu şartlardan olan (borcun) ibaresi (para borcunun) ibaresi şeklinde somutlaştırılmıştır. Alacak davasının mahkemede görüldüğü sırada ihtiyati haciz konulmuş yada alacaklı tarafından mahkemede dava açılmışsa, alacaklının Sulh Hukuk - Asliye Hukuk mahkemelerinde (Tefhim - Tebliğ) prosedürüne 1 ay içinde takip talebinde bulunma mecburiyeti aynen korunurken Sulh - Asliye ayırımı kaldırılarak sadece TEBLİĞ esas alınmıştır. İhtiyati haczin infazına karşı yapılacak şikayetlerin, bundan böyle (İnfazı yapan icra dairesinin bağlı olduğu tetkik merciine yapılması) gerektiği hüküm altına alınmıştır. Eklenen bir fıkra ile de, (Menfaati ihlal edilen) 3 şahısların da 7 gün içinde ihtiyati hacze itiraz edebilecekleri, itiraz üzerine verilen kararı Yargıtay'a götürebilecekleri sağlanmıştır.

· Kiralar hakkındaki hususi hükümleri düzenleyen maddelerde hemen hiçbir değişiklik yapılmamış, sadece ihtarlı ödeme emri tebliğ eden alacaklının, müddetin bitim tarihinden itibaren 6 ay içinde Tetkik Merciiine dava açması kabul edilmiştir.

· Ceza maddelerinde de değişiklikler yapılarak : (Alacaklısını zarara sokmak maksadıyla mevcudunu azaltan borçluya verilen 3 aydan 3 yıla şeklindeki hapis cezası) (3 aydan 6 aya) çevrilmiştir. Eklenen 333/a yeni maddesiyle bu bağlamda hareket eden TİCARET ŞİRKETLERİ yetkililerinin de bazı koşullarda mahkum olabilecekleri hükme bağlanmıştır. Yeni eklenen 334/a maddesiyle de, (Konkordato komiserlerinin) artık Ceza Kanunu açısından (Memur) sayılacakları sağlanmıştır. Önceki metinlerde

(ARA KARARLARI) cezalara konu edilemiyordu. Yapılan değişiklikle gerek ÇOCUK TESLİMLERİNDE ve gerekse NAFAKALARDA artık ara kararları da cezalara konu edilebilecektir. Yeni eklenen 352/a ve 352/b maddeleriyle belirli koşullarda CEZA KARARNAMESİ ile hüküm verme yetkisi getirilmiştir. Parasal miktarların her yıl Maliye Bakanlığınca değiştirileceği değişikliği hüküm altına alınmıştır.

· Her ne kadar KONKORDATO VE İFLAS kurumunda önemli değişiklikler yapılmış ise de, bu yazıda sadece İcra Hukuku ile ilgili değişikliklerden bahsedilmiştir. Yapılan kimi değişiklikler faydalı olmasına karşın, kimi değişikliklerin UYGULAMADA AKSAYACAĞI görüşündeyiz. Diğer taraftan yapılması gereken birçok maddede değişiklik yapılmaması kanımızca bu değişiklikleri yetersiz kılmaktadır.